

למטרות רווח אך לא למקסום רווח

אם פרויקט חברתי יכול להפוך לעסק חברתי, ולהגיע לקיימות פיננסית עצמאית, זהו מסר עוצמתי. העסק ימשיך להתקדם, לתגמל את השותפים, ויצליח. אנו ניצבים בפני הזדמנות חשובה. ביכולתנו, אנשי עסקים, המגזר השלישי, תורמים וממשלה, לפעול יחד ליצירת שינוי חברתי באמצעות הזנקת "תעשייה חברתית" של עסקים חברתיים בסיוע תוכנית ממשלתית להקמת קרנות השקעה חברתיות.

הכותב הוא מייסד ומנכ"ל דואליס, הקרן ליזמות עסקית חברתית

הקמת עשר קרנות השקעה חברתיות, שכל אחת תשקיע בעשרה עסקים חברתיים בשנה, תיצור פעילות של מאות מיוזמים עסקיים-חברתיים. בהנחה, שכל עסק יטפל בשנה בכ-20 אנשים בעלי צרכים מיוחדים, תוך חמש שנים המודל ישפיע על אלפי אנשים מהאוכלוסייה החלשה בחברה.

קרן השקעות חברתית תבצע השקעה הוגית בעסקים חברתיים, שעוסקים בהכשרה ובעירוד תעסוקת אוכלוסיות חלשות. בכל השקעה יהיה שותף חברתי רלבנטי (עמותה). בנוסף, תעניק הקרן ערכים מוספים במודל של קרן הון

ביכולתנו, אנשי עסקים, המגזר השלישי, תורמים וממשלה, לפעול יחד ליצירת שינוי חברתי באמצעות הזנקת "תעשייה חברתית" של עסקים חברתיים

סיכון: אסטרטגיה, שיווק, פיתוח עסקי, דיווחים פיננסיים ועוד. לכל עסק יוקם דירקטוריון, ורווחי הקרן יחזרו להשקעה במיזמים חדשים.

כדי שיקומו קרנות השקעה חברתיות יש לתת להן הכרה כמוכרות לצורך זיכוי במס-הכנסה, כי הן אינן מושכות רווחים לבעלי המניות, אלא משקיעות אותם חזרה בעסקים חברתיים. עידוד ממשלתי ייעשה ע"י הקמת "תוכנית יוזמה חברתית". הממשלה תשווה (מאצ'ינג) את השקעתה להשקעת מקימי הקרנות, כדוגמת תוכנית יוזמה משנות ה-90, שבה השקיעה הממשלה בכ-10 קרנות הון סיכון, שסייעו לפריצת תעשיית ההיי-טק. הקרנות קיבלו אופציה להחזיר לממשלה את הכסף שהשקיעה בהן, או להפוך אותה לשותפה בקרן. על בסיס השקעה זו הקרנות גייסו הון.

יותר כסף פילנתרופי יופנה לעסקים חברתיים, כי

בעולם מתפתחת מגמה חדשנית - לקרב בין המגזר העסקי למגזר השלישי וליצור מגזר רביעי של פעילות חברתית למטרות רווח. הדור החדש של היזמות החברתית עוסק בהקמת מיזמים חברתיים המתנהלים על בסיס עסקי כחברות בע"מ. בישראל קיימים עשרות מיזמים המתנהלים כחברות בע"מ למטרות רווח, שמקימיהם מבקשים לקיים פעילות חברתית. עוסקים בהכשרה ובתעסוקת אוכלוסיות חלשות, בטיפול, בחינוך ובקידום נושאים חברתיים.

ניסיוני בנייה של קרן הון סיכון ועיסוקי ביזמות חברתית הובילו אותי לאמונה בצורך לעודד יזמים לבנות עסקים חברתיים למטרות רווח, אך לא למקסום הרווח, כדי להובילם לעצמאות כלכלית שתשחררם מתלות בתרומות. תפיסה זו עומדת ביסודה של קרן דואליס, שייסדתי ב-2009. אני מאמין במודל המבוסס על מעורבות ממשלתית מוגבלת - שתומכת בגופים עסקיים מקצועיים - להקמת קרנות השקעה של מיליוני שקלים. לדוגמה, תעשיית קרנות הון הסיכון שקמו בעקבות תוכנית יוזמה ממשלתית, שעודדה יזמות טכנולוגית וכתבה תעשיית היי-טק משגשגת.

קרנות השקעה חברתיות ליזמות חברתית יעודדו אנשי עסקים, גופים עסקיים וקרנות פילנתרופיות להרחיב את פעילותם בתחום החברתי, באמצעות השקעות הוגיות בעסקים חברתיים, לצד יכולת ניהולית, ולשפר את הצלחת המיזמים בצד הכלכלי והחברתי.

עסק חברתי למטרות רווח הוא התאגדות כחברה, שבו בעלי המניות מפעילים פעילות עסקית לקידום מטרה חברתית. הבעלים שואפים לעצמאות כלכלית ורווחיות, תוך השגת מטרות חברתיות.

המשותף לעסקים החברתיים והמאפיין שלהם הוא, שפעילותם אמנם למטרות רווח אך לא למקסום הרווח. במודל זה, של הקמת עסקים חברתיים מקיימים בעלי המניות פעילות פילנתרופית מסוג חדש. כי מעצם תפיסתו של עסק חברתי, חלק מרווחיו משמשים לקידום מטרה חברתית (שאינה מקסום רווח).

תפיסה זו, שלה יתרונות רבים מבחינה כלכלית וחברתית, תיידה להיות אחד המודלים לקידום מטרות חברתיות.